

โครงการจัดทำทะเบียน อาคารควรรักษาอนุรักษ์

พื้นที่สาธารณะเพื่อร่วมกันดูแลมรดกสถาปัตยกรรมในประเทศไทย

<http://www.thai-heritage-building.com/>



ข้อมูลอาคาร
ชื่ออาคาร:
ที่ตั้ง: วัดสัมเกลียง
ปีพ.ศ.: 2485
ผู้ครอบครอง: วัดและชุมชนวัดสัมเกลียง
ประวัติและความสำคัญ:

วัดสัมเกลียงในปัจจุบันมีพื้นที่กว่าเคยเป็นวัดเก่าแก่ เดิมชื่อวัดสังเขป โดยมีวิหารเก่าหลังหนึ่ง
 ล้อมรอบด้วยกำแพงเมืองโบราณโดยมีสะพานข้ามคลองซึ่งขวางเป็นส่วนใหญ่ในเส้นทาง
 ความเป็นประวัติศาสตร์ของ ระบบผังบริเวณกล่าวโดยสรุปได้แก่ ความเข้าใจในคุณค่า
 เรื่องทิศทางและการเข้าถึงตั้งแต่เริ่มเริ่มจากชุมชน และ คลองซึ่งขวาง ขึ้นตรงข้ามและใกล้กับ
 กับทิศทางของการเข้าถึงวัดในปัจจุบัน

นอกจากแนวสะพานเป็นประจักษ์พยาน ถึงประวัติศาสตร์อันรุ่งเรืองของ ชุมชนเรือสวน
 ที่มีอายุการตั้งถิ่นฐานกว่า 450 ปี ของแม่น้ำเจ้าพระยาสายเดิมที่เรียกว่า คลองบางกอกน้อย
 คลองแม่น้ำอ้อมนนท์ ในปัจจุบัน แล้ว ตัวสะพานเองยังทรงคุณค่าในหลายมิติขนาด

ในฐานะของ ภูมิทัศน์วัฒนธรรมและวิถีชนภาคกลาง มันแสดงถึงสภาพความสัมพันธ์ระหว่างค่า
 ปริมาณสามค่าที่หาได้เราเข้าใจส่วนทางสังคมไทยของเราเอง คือ ชุมชน วัด และ คลอง ซึ่ง
 ปัจจุบันได้ถูกทำลายจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองหลังกึ่งพุทธกาล

ในฐานะ สถาปัตยกรรม มันแสดงถึงระบบโครงสร้างแบบเครื่องสับที่ชัดเจนถึงการครอบรับใน
 ช่วงพาด 1674 คงเหลืออยู่แห่งเดียวเท่านั้นจึงเป็นส่วนแทนให้กันตัวเอง และเป็นคู่มือให้เห็น
 สถาปัตยกรรมของโลก ความเท่าเทียมกันเราอนุญาตให้เป็นคงอยู่

กล่าวโดยสรุปในฐานะของการเชื่อมต่อและเปลี่ยนแปลง
 มันเป็นที่พบกันระหว่าง
 แผ่นดิน กับ แผ่นดิน
 ทองฟ้า กับ ทองน้ำ
 แสงแดด กับ ระลอกคลื่น
 สถาปัตยกรรม กับ สถาปัตยกรรมชีวิต
 อดีต กับ ปัจจุบัน
 โลกนี้ กับ โลกหน้า
 กุศลเจตนา กับ ฝีมือช่างชั้นเลิศ
 ความรู้ กับ ความดี
 ความจริง กับ ความงาม
 บทกวี กับ ที่วาง

หากเราอนุญาตตัวเองให้ มีเวลา พอที่จะเขียน และ พัง

ศาลาริมน้ำได้เริ่มสะพานปรับปรุงเป็นศาลาสาระสนเทศ เป็นจุดชมความงามของ
 สะพานวัดสัมเกลียง และเป็นจุดเรียนรู้โครงสร้างสถาปัตยกรรมไทยให้กับนักเรียน
 สถาปัตยกรรมได้เป็นอย่างดี ส่วนพื้นที่ริมคลองได้ทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เกิด
 บรรยากาศของชุมชนที่ร่มรื่น โอบรับอากาศความเป็นหน้าวัดริมคลองกลับมาอีกครั้ง

“ประตุนายดา” สร้างขึ้นใหม่บริเวณพื้นที่โล่งหน้าทางเข้าเพื่อเป็นจุดหยุดพักให้กับ
 Approach ทางเข้า การออกแบบใช้รูปทรงของหลังคาสะพานวัดสัมเกลียงมาเป็น
 แนวความคิดในการออกแบบ เพื่อสร้างความกลมกลืนและความต่อเนื่องในการเข้า
 ถึงตัวสะพานวัดสัมเกลียง

“กลับทิศ” จารัตถิ์การที่เคยอยู่หน้าวัด โทกกลับมาสู่บริเวณริมคลองหลังวัดหลังวัด

แนวคิด “๒๒๒๒๒๒๒”

- 1. ต้องเป็นการริเริ่มของสังคมไทย ชุมชน วัด และส่วนราชการ**
 ที่มีความต่อเนื่องซึ่งกันและกันทั้งเชิงพื้นที่และเวลา
 สร้างกระแสทัศนคติจากสังคมที่รวมแสงส่องกันมาเกิดผลลัพธ์ใหม่ในชุมชนเมื่อ
 กาลเทศะโอกาสมีความเข้มข้น เน้นการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมโดยทุกฝ่ายต้อง
 ได้ประโยชน์รูปธรรม
 เช่น
 ชุมชนมีความนับถือตัวเองและสามารถสร้างรายได้จากการให้บริการพื้นที่การ
 เรียนรู้
 การปรับปรุงมหาสวัสดิ์ในฐานะหน่วยงานรัฐเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
 หากการเปลี่ยนแปลงทางจารีตทางการอย่างลึกซึ้ง ก็จะทำให้มีโอกาสที่จะเป็นออก
 กระตุ้นนำของประเทศ
 วัดสัมเกลียงจะกลายเป็นวัดตัวอย่างของการพัฒนาแบบ “หลังวัดพัฒนาตัวอย่าง”
 กล่าวคือภายใต้ความคิดชุดวิวัฒนาการอย่างใดหลายมูลค่าของความคิด ความงาม
 และความรู้อยู่สถาปนารวมระหว่างชุมชน วัด และระบบนิเวศ ดังนั้นการถือที่มรดกที่
 เหลืออยู่ในส่วนน้อยให้เกิดพลังทางสังคมอย่างใหญ่ จะทำให้วัดสัมเกลียงกลายเป็น
 ที่เออмир
- 2. การวางผังและการเข้าถึง ที่เข้าใจบริบทของการเข้าถึง
แบบดั้งเดิม**
 จะเป็นเนื้อหาที่สำคัญของสะพาน ในทิศทางที่ตรงข้ามกับสภาพที่เป็นอยู่
 กล่าวคือ การเข้าถึงใหม่จากสาธารณะ จากถนนคลองขึ้นสู่พรตบุรีเดิม ที่บริเวณแยก
 คลองซึ่งขวาง ถนนเลียบข้างทิศเหนือของโครงการปรับปรุงมหาสวัสดิ์ ณ ที่จุดตัดของ
 ถนนขอยกับร่องรอยของทางเชื่อมชุมชนโบราณ เสนอให้สร้างพื้นที่รองรับการเข้าถึง
 และการหมายดา และ การค้นเริ่มใหม่ของสิ่งเหลือในภูมิทัศน์เรือสวนไทย
 โดยประกอบสร้างองค์ประกอบของสถาปัตยกรรมไทยประเพณีศิลปะที่เกิดจากการศึกษา
 โครงสร้างของสะพานวัดสัมเกลียงเป็นสถานที่เปลี่ยนความรู้อีกและทิศทาง จากจุดนี้
 เดินเข้าสู่แนวแกนดั้งเดิม ซึ่ง เชื่อมชุมชนชาวสวนกับวัดของพวกเขา ณ ที่สะพาน
 แห่งนี้ ที่ สายน้ำ และแผ่นดิน และผูกพันได้พบกัน
- 3. จารัตถิ์การที่เคยอยู่หน้าวัด ให้อยู่หลังวัด**
 จารัตถิ์ประเพณีเป็นที่ย่างทางสถาปัตยกรรมที่มีอำนาจสูงแต่มีต้นทุนต่ำ ดังนั้น
 เปลี่ยนย้ายพื้นที่จารัตถิ์ เช่น การสร้างพระในวันสงกรานต์ใหม่มาอยู่ปลายคลอง โดยออก
 แบบภูมิทัศน์มาอยู่คลองให้เป็นพื้นที่สาธารณะที่รองรับการใช้งานโดยมากขึ้น ในแนวคิด
 ของการทำกิจกรรมผ่านกิจกรรมนอกอาคารเพื่อสร้างบุรณภาพแบบใหม่สำหรับจากหลัง
 อนุรักษ์ศาลาข้างสะพานเป็นพื้นที่เฉพาะสำหรับการเรียนรู้ทางสถาปัตยกรรมด้วยสื่อ
 การสอนแบบถาวร สะพานไม่เครื่องส่งทรงโรงเป็นทั้งจากหลังและจุดเด่น
- 4. การผลิตซ้ำทางความรู้ ความจริง ความดี ความงาม ของ
สถาปัตยกรรมชั้นนี้**
 เป็นพันธะและสมบัติร่วม ของ วัฒนธรรมสถาปัตยกรรม ของโลก รายได้จากการ
 เยี่ยมชมใช้บำรุงรักษาอาคารตามแบบเดิม โดยมีการเรียนรู้สุนทรีย์สัมผัสทิศทาง
 สถาปัตยกรรมไทยและภูมิทัศน์วัฒนธรรมไทยอันมีความพิเศษ ผ่านระบบกองทุนมรดก
 วัชชีนหรือกองทุนท้องถิ่น



ชื่อทีม: สะพานไม้เครื่องสับทรงโรง
 นักศึกษา: นายภวินท์ สิริสาส์
 อาจารย์/สถาปนิก: อาจารย์ศรัณย์ สมันตรัฐ
 สถาบัน/บริษัท: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์